

ζήτηλον τῶν χρωμάτων, τὴν ἀκριβῆ ἀπομίμησιν τῆς φύσεως, ἢ τὴν ἀραχνιώδη λεπτότητα τοῦ τολουπανίου;

Αἱ Ἑλληνίδες εἶνε θελκτικώτεροι καὶ τῶν Σερβίδων καὶ τῶν Βουλγάρων. Οἱ μέλανες καὶ ἐκκραστικοὶ αὐτῶν ὄφθαλμοί, τὸ ὠραῖον στόμα, ἡ λεπτοφυῆς ρίς, ἡ καταμέλανος κόμη καὶ τὰ χαριέστατα κινήματα, φαντάζοντα ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τὴν κομφὴν ἐνδυμασίαν των, προκαλοῦσιν ὑπὲρ αὐτῶν, ὡς προτύπων τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους, τὸν χρωστήρα τοῦ ζωγράφου. Ἰδίως δὲ ἔταν χορεύουσι τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν χορὸν, τὸν περίφημον *Ῥωμαϊκὸν ἢ Σμυρναϊκὸν*, ἀδύνατον νὰ μὴ διακρίνη εὐθύς ὁ ξένος τὴν Ἑλληνίδα τῆς Ἀρμενίας, καὶ μὴ νὰ ἐνθυμηθῆ ὅτι τὰς Χάριτας ἐπενόησαν οἱ Ἕλληνας. Ἀλλὰ τὴν τέχνην τοῦ ἀρέσκειν ποῦ νομίζετε ὅτι διδάσκονται αἱ Κυραὶ αὐταί, κατὰ τὸν K. Castellan; . . . εἰς τὸ λουτρόν! Αἱ χωρικαὶ, ὑπανδρεύμεναι πρόωρα, συμεριζόμεναι τὰς κοπώδεις τῶν ἀνδρῶν ἐργασίας, καταναλισκόμεναι διὰ τῆς τεκνοποιίας καὶ τεκνοτροφίας, φαίνονται, μετὰ μερικὰ ἔτη, ἀσχημότεραι τῶν ἀνδρῶν.

Αἱ Ἀρμένιαι ἔχουσι συνήθως εὐειδέη κεφαλὴν, καμωρτὰ καὶ πυκνὰ ὀφρύδια, μαύρους μεγάλους ὀφθαλμοὺς, σκιαζομένους ὑπὸ μακρῶν βλεφαρίδων, ὄψιν τρυφερὰν, χεῖλη κορᾶλλινα, καὶ κόμην μέλαιναν, φαντάζουσαν ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τὸ πλήθος τῶν μαργαριταρίων καὶ ἀδαμάντων. Ἡ δὲ φυσιογνωμία αὐτῶν εἶνε μίγμα ἑτελαρσκειᾶς καὶ γαυνότητος. Τὸ δὲ ἀνάστημά των, ὅταν δὲν ἀσχημίζεται ὑπὸ προώρου πολυσαρκίας, εἶνε τῷ ὄντι μεγαλοπρεπέστατον, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὰ πλατέα ἐκεῖνα Ἀσιατικὰ ἐνδύματα καὶ τὰ βαρύτιμα λαχούρια, τὰ ὁποῖα ὑπεραγαπῶσιν. Εἰς αὐτὰς δὲ, καθὼς ἐν γένει εἰς τὰς Ἀσιανὰς, ἐφαρμόζονται τὰ ἐπιθετὰ βαθύκοιλοι καὶ βαθύξανοι. Σύζυγοι ἀφοσιωμένοι καὶ μητέρες ἀρισταί, δὲν ἔχουσιν ἄλλην φιλοτιμίαν παρὰ ν' ἀρέσωσιν εἰς τοὺς ἀνδρας των καὶ ν' ἀναθρέψωσι καλῶς τὰ τέκνα των. Ὅθεν καὶ οἱ σύζυγοι αὐτῶν τὰς ὑπεραγαπῶσι καὶ τὰς σέβονται, καὶ εἶνε σπανιώτατα παρ' αὐτοῖς τὰ διαζύγια.

Αἱ γυναῖκες τῶν Ἀλβανῶν, καὶ μάλιστα τῶν περὶ τὸν Τόμουρον Τόσκων, διακρίνονται διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὰ θέληγτρα των, καὶ εἶνε ὁ στολισμὸς τῶν Χαρμενίων. Ἐχουσι δὲ βᾶδισμα μεγάλοπρεπές, βλέμμα ὑπερήφανον καὶ χάριν μετ' ἀβρότητας καὶ λεπτότητος ὅλης Ἑλληνικῆς.

Αἱ γυναῖκες τῶν Κουτσοβλάχων διακρίνονται διὰ τὴν εὐεξίαν αὐτῶν καὶ τὴν εὐχροίαν· δὲν ἔχουσιν ὅμως τὸ λεπτόν ἐκεῖνο καὶ ἐπίχαρι τῆς Ἑλληνικῆς φυσιογνωμίας.

ὅτι ἡ ἐπίδρασις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ λαοῦ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὰς ἀτομικὰς ἀρετὰς τῶν Αὐστριακῶν ἡγεμόνων καὶ ἀναφέρει τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον τοῦ βίου τοῦ Αὐτοκράτορος Φραγκίσκου τοῦ Α'. Ὅτε ἐπεκράτει ἡ χολέρα ἐν Βιέννῃ, ἀναρίθμητα θύματα καθ' ἐκάστην θηρίζουσα, ὁ Αὐτοκράτωρ διήρχετο ποτὲ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ τῶν προαστείων μετὰ τινος ὑπασπιστοῦ του· αἴφνης συνήντησαν λείψανον ταχέως διαβαῖνον καὶ παρ' οὐδενὸς παρακολουθούμενον. Ἡ ἔλλειψις αὕτη διήγειρε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅστις ἐρωτήσας ἔμαθεν, ὅτι οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ, φοβούμενοι τὴν ἐπιδημίαν, δὲν ἐτόλμησαν νὰ συνοδεύσωσι τὴν κηδεῖαν. «Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Αὐτοκράτωρ, θέλομεν ἀναπληρώσῃ τοὺς συγγενεῖς διότι καὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν ὑπηκόων μου δὲν πρέπει νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον ἄνευ τοῦ τελευταίου τούτου δείγματος ἐνδιαφέροντος», ἠκολούθησε δὲ τὴν κηδεῖαν μέχρι τέλους καὶ ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν ἀπασῶν τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν.

Οἱ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ

Πολλὰ ἐλέχθησαν περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν δακτυλίων. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτῶν κρύπτεται εἰς τοὺς μυθικοὺς χρόνους· ὅπως δὴ ποτε ὅμως ἡ συνήθεια αὕτη μετεδόθη ἐξ Ἀσίας εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες πρώτοι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐδακτυλιοφόρησαν ἐν Εὐρώπῃ.

Παραλείποντες τὰ λίαν μυθικὰ καὶ ἀπίθανα ἐρχόμεθα εἰς τὰς ἀγιογραφικὰς παραδόσεις.

Ἐν αὐταῖς λέγεται ὅτι ὁ Φαραὼ περιβαλὼν τὸν Ἰωσήφ μὲ πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν Αἰγύπτῳ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν δακτύλιόν του.

Ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως οἱ δακτύλιοι ἀναφέρονται ὡς ἐν ἓκ τῶν κοσμημάτων τοῦ Ἀαρὼν καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.

Ἡ Ἰουδίθ πορευομένη νὰ φονεύσῃ τὸν Ὀλοφέρνην εἶχε πλήρεις τοὺς δακτύλους δακτυλίων.

Ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ ὡς ἀραβῶνες χρησιμεύοντες δακτύλιοι ἦσαν σιδηροί.

Τὸ παλαιὸν τῶν Ῥωμαίων δίκαιον ὄριζεν ὅτι δὲν ἔχει κύρος ἡ διαθήκη ἂν δὲν ἦνε ἐσφραγισμένη διὰ τῶν δακτυλίων ἑπτὰ μαρτύρων.

Οἱ πρεσβευταὶ παρὰ Ῥωμαίους ἐφόρου ὡς σημεῖον τῆς ἀρχῆς των χρυσοῦν δακτύλιον εἰς τὸν μέσον δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς.

Οἱ θριαμβεύοντες στρατηγοὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὴν Ῥώμην εἶχον χρυσοῦν στέφανον περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ σιδηρῶν δακτύλιον εἰς τὸν δάκτυλον. Οἱ Ῥωμαῖοι ἵππεις ἐφόρου χρυσοῦν δακτύλιον.

Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἀνδραγαθήσαντες ἠδύναντο νὰ κοσμῶσι τὰς χεῖρας των μὲ χρυσοὺς δακτυλίους.

Λέγουσιν ὅτι ὁ Καῖσαρ θέλων ποτὲ νὰ ἐνθαρρύνῃ ἐν πολέμῳ τοὺς ἐκυτοῦ στρατιώτας, ὕψωσε τὸν δάκτυλον, ἐκεῖνο δὲ ἰδόντες τὸν χρυσοῦν

Συγγραφεὺς τις ὁμιλῶν περὶ Αὐστρίας, λέγει

δακτύλιον καὶ νομίζοντες ὅτι παρομοίους δακτυλίους ὑπέσχετο εἰς αὐτοὺς μετὰ τὴν νίκην, ἠγωνίσθησαν ἀνδρείως.

Οἱ Καρχηδόνιοι προσέθετον ἓνα δακτύλιον μετὰ ἐκάστην νῆαν μάχην, ἧς ἤθελον μετάσχει.

Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι ἡ συνήθεια τοῦ νὰ φορῶσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν δακτύλιον εἰς τὸν παράμεσον δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι μία ἐκ τῶν φλεβῶν ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ δακτύλου τούτου μέχρις τῆς καρδίας. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον λέγεται ὅτι ἐνίοτε οἱ ἱατροὶ παρά τοις παλαιοῖς διέτασσον τὴν χρῆσιν ὠρισμένων δακτυλιολίθων, ὡς δῆθεν ἐπιδρώντων διὰ τοῦ δακτύλου ἐκείνου ἐπὶ τῆς καρδίας.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἠγάπα καὶ μετεχειρίζετο δακτυλίους, διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ διδάκτορες κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας ἐφόρου πάντοτε δακτύλιον με ἐρυθρὰν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψῆφον (πέτραν).

Καὶ κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους καὶ κατὰ τοὺς ἐπιετα ἀκόμη, πολλὰ δεισιδαιμονίαι συνεδέοντο πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν δακτυλίων.

Ἐλέγη π.χ. ὅτι ὁ ἀδάμας δυναμώνει τὴν καρδίαν καὶ συντείνει εἰς τὸν κελὸν τοκετὸν.

Τὸ ρουβίνιον ὑποβοηθεῖ τὴν ἀγνότητα.

Ὁ ἀμέθυστος διαλύει τὴν μέθην.

Ὁ σάφπειρος καθιστᾷ τινὰ ἀγαπητόν.

Τὸ τοπάξιον κατευαίνει τὴν ἐξημμένην φαντασίαν καὶ τὴν ὀργήν.

Ὁ ἄνθραξ καθαρίζει τὸν ἀέρα.

Ὁ σμάραγδος συντρίβεται εἰς τὸν δάκτυλον παρθένου παραβάσης τὸ καθῆκον.

Ὁ Μακρόβιος πιστεύει ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς δι' ὃν κατὰ πρότον μετεχειρίσθησαν δακτυλίους οἱ ἄνθρωποι εἶνε νὰ σφραγίσωσι τὰ διάφορα αὐτῶν ἔγγραφα καὶ μάλιστα τὰς ἐπιστολάς των. Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ ἦνε ἀληθές διότι ἀρχαιοτάτη εἶνε ἡ συνήθεια τοῦ νὰ ἔχη ἐκάστη οἰκογένεια τὰ οἰκόσημά της ἐπὶ δακτυλιολίθου γεγλυμμένα, δι' οὗ ἐσφράγιζεν ἐπιστολάς, κιβώτια περιέχοντα πολύτιμα σκευῆ καὶ εἴτι ἄλλο. Ὁ Κικέρων μάλιστα ἀναφέρει ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ διὰ δακτυλιολίθου ἐσφράγιζε τοὺς πολυτίμους οἴκους.

Ἀχάβ, ὁ βασιλεὺς τῆς Σαμαρείας σύζυγος δὲ τῆς Ἰεζαβήλ, ἐγκατέλιπε τὴν σφραγιδα του εἰς τὴν γυναῖκά του, ὅτε δὲ αὕτη ἠθέλησε νὰ φονεῦσθαι τὸν Ναβὼθ, ἵνα ἀρπάσῃ τὴν οἰκίαν του, μετεχειρίσθη κρύφα ἐπὶ τοῦ ἔγγραφου τοῦ προστάσσοντος τὸν θάνατον αὐτοῦ τὴν σφραγιδα τοῦ Ἀχάβ. Παρομοίως δὲ καὶ ὁ λάκκος τὸν λέοντων, ὅπου ἐνεκλείσθη ὁ Δανιὴλ, ἦτο ἐσφραγισμένος σφραγιδι βασιλικῇ.

Ὁ Πλίνιος, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Στράβων καὶ ὁ Κικέρων ἀναφέρουσι τὸν δακτυλιολίθον τοῦ Σαμίου Πολυκράτους. Ἦτο τόσον εὐτυχῆς ὁ Πολυκράτης, ὥστε φοβούμενος μὴ διὰ τοῦτο τὸν φθονή-

σωσιν οἱ θεοὶ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν δακτυλίον του, ὃν εἶχε περὶ πολλοῦ. Ἀλλ' ἄλιεύς τις ἤγρευσε μέγαν ἰχθύν, ὃν ἐπώλησεν πρὸς τὸν μαγειρον τοῦ τυράννου, οὗτος δὲ εὗρεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ἰχθύος τὸν δακτυλιολίθον.

Τοῦ Ὀκταβίου ἡ σφραγὶς εἶχε γεγλυμμένην σφίγγα, τοῦ Μαικήνα βάτραχον, τοῦ Πομπηίου λέοντα.

Ἐπὶ Ῥωμαίων ἡ πολυτέλεια εἶχε καταντήσῃ ὥστε τὰ χειμερινὰ δακτυλίδια νὰ ἦνε ἄλλα παρὰ τὰ θερινὰ, βαρύτερα δηλαδὴ καὶ μετὰ μεγαλύτερων λίθων! Εἰς δακτύλιος δὲν ἤρκει, ἀλλ' ἐφόρου ἄχρι τριῶν εἰς ἕκαστον δάκτυλον, τοὺς ὁποίους καὶ συνέκρουον ὡς κροτάλια (castagnettes), πρὸς ἐνδειξιν μεγαλοπρεπείας!

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐχάραττον εἰς τοὺς δακτυλίους των ἰχθύν, διότι ὡς γνωστὸν ὁ ἰχθὺς ἦτο τὸ σύμβολον τοῦ Σωτῆρος, ἐνεκα τῶν γραμμάτων ἰχθυσ, ἅτινα εἶνε τὰ ἀρχικὰ τῶν λέξεων Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ Υἱὸς Σωτῆρ. Ὁ Πάπας σφραγίζει ἅπαντα τὰ ἔγγραφα του διὰ σφραγίδος, ἧτις ἔχει κεχαραγμένην τὴν εἰκόνα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἀλιεύοντος ἐν λέμβῳ.

Οἱ ἐπίσκοποι τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας ἔχουσιν ἀμέθυστον λίθον εἰς τοὺς δακτυλίους των, δὲν σφραγίζουσιν ὅμως δι' αὐτοῦ. Διασημότατος δακτύλιος ἦτο ὁ τοῦ Γύγου. Περὶ τοῦ Γύγου τούτου λέγει ὁ Πλάτων, ὅτι ἦτο ποιμὴν τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, γενομένης δὲ ποτε βροχῆς πολλῆς καὶ σεισμοῦ συνέβη νὰ σχισθῆ ἡ γῆ καὶ νὰ γείνη χάσμα εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἴσατο. Ἰδὼν τοῦτο ὁ Γύγης καὶ θαυμάσας κατέβη καὶ εἶδε πολλὰ ἀξιοθαύμαστα πράγματα καὶ νεκρὸν ὑπερμεγέθη κείμενον ἐντὸς μεγίστου χαλοῦ ἵππου. Εἶχε δὲ ὁ νεκρὸς χρυσοῦν δακτύλιον. Ὁ Γύγης παραλαβὼν τὸν δακτύλιον καὶ θέσας αὐτὸν εἰς τὸν δάκτυλόν του καὶ στρέψας τὴν σφενδόνην (πέτραν) εἰς τὰ ἔσω τῆς χειρὸς, ἐξῆλθεν. Ἐπανελθὼν μετὰ τῶν ἄλλων ποιμένων παρετήρησεν ὅτι οὗτοι ὠμίλουσιν περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ ἀπόντος, ἕως οὗ αὐτὸς ἐπιψηλαφῶν τὸν δακτύλιον ἐστρεφεν ἔξω τὴν σφενδόνην αὐτοῦ. Τότε ἐνόησε τὴν μαγικὴν δύναμιν τοῦ εὐρήματος. Ὅταν ἐστρεφε πρὸς τὰ ἔσω τὴν σφενδόνην τοῦ δακτύλου ἐγένετο ἀφανής.

Εἰς τὰς μαგიὰς τῶν μέσων αἰώνων ἐν πολλῇ χρήσει ἦτο ὁ χρυσοῦς δακτύλιος.

Ὁ συρμὸς ὀρίζει τὰ νῦν εἰς ποῖον δάκτυλον πρέπει τις νὰ θέτῃ τὸν δακτύλιον, πλὴν τοῦ συζυγικοῦ δακτύλου, ὅστις τίθεται συνήθως εἰς τὸν παράμεσον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς. Ἐνίοτε μεταχειρίζονται μαγνητισμένους δακτυλίους, οἵτινες λέγουσιν ὅτι προφυλάττουσιν ἀπὸ τῆς κερκαλαγίας, ἡ σιδηροῦς, εἰς τινὰ μέρη, ὡς ἀλεξίτηριον κατὰ τῆς λύσσης.

Υπάρχουσι δὲ καὶ κατὰ χώρας παντοῖα ἄλλα συνήθεια ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ περιεργότα-

τον τούτο, ἀρχαιότατον καὶ ἱστορικώτατον κόμμα τοῦ ἀνθρώπου. **

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΤΕΜΚΙΝΟΥ

Ὁ περιήκουστος εὐνοούμενος Αἰκατερίνης τῆς Β' Ποτεμκίνος ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῷ γενεθλίῳ τόπῳ ὑπὸ ἀναγνώστου τινὸς τῆς ἐκκλησίας.

Ἐν Ῥωσίᾳ μεταξὺ διδασκάλου καὶ μαθητοῦ γεννᾶται πνευματικὴ τις σχέσις ἢ, οὕτως εἶπειν, συγγένεια, διαρκούσα ἰσοβίως. Τοιαύτη ὑπῆρχε καὶ μεταξὺ τοῦ Ποτεμκίνου καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Ποτεμκίνος ἐνωρὶς ἀφῆκε τὴν χώραν τῆς γεννήσεως καὶ ἔκτοτε οἱ δύο οὗτοι οὔτε εἶδον ἀλλήλους, οὔτε περὶ ἀλλήλων ἔμαθόν τι. Ἐν τοσούτῳ παρῆλθον ἔτη οὐκ ὀλίγα καὶ ὁ μαθητὴς ἀνυψώθη εἰς τὰ ὕψιστα ἀξιώματα. Ἡ φήμη αὐτοῦ, διαδιδόμενη εἰς ἅπασαν τὴν χώραν, ἔφθασε καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ διδασκάλου, ὅστις, καλῶς ποιῶν, ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν μαθητὴν.

Φέρων τὴν παλαιὰν καὶ τετριμμένην τοῦ ἀναγνώστου στολὴν ἀφίκετο εἰς Πετρούπολιν ὁ διδάσκαλος. Ὁ Ποτεμκίνος ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα τὸν γέροντα· ἔδωκεν αὐτῷ κατοικίαν ἐν τῷ τοῦ ἰδίου μεγαλοπρεποῦς μεγάρου· παρέλαβεν αὐτὸν συνδαιτημόνα εἰς τὴν πλουσίαν αὐτοῦ τράπεζαν, καὶ ἐπεριποιεῖτο αὐτὸν μεγάλως. Ἴσως ἄλλοις τις, εὐγνωμοσύνην φερόμενος καὶ τῇ μεταξὺ μαθητοῦ καὶ διδασκάλου πνευματικῇ σχέσει ὑπείκαν, ἤθελεν εὐεργετήσαι μόνον τὸν πτωχὸν διδάσκαλον, ἀλλ' ὁ Ποτεμκίνος ἐσημνίετο ἐπιδεικνύων αὐτὸν, καὶ πολλὰκις ὤφθη ἔχων αὐτὸν παρακαθήμενον εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἄμαξαν ἢ εἰς τὸ θεατρικὸν θεωρεῖον.

Ὅτε κατὰ πρῶτην φοράν παρευρέθησαν ἀμφοτέροι εἰς παράστασιν μελοδράματος, ὁ γέρον ὁ διδάσκαλος πολὺ εὐχαριστήθη κατὰ πάντα, ἀλλὰ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπέσυρε κυρίως ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήτρας, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου εἶπε πρὸς τὸν Ποτεμκίνον·

«Βλέπω ἐκεῖ κάτω σωρὸν ἀνδρῶν, οἵτινες πάντες ποιοῦσι τι. Ὁ εἰς κρούει τὸ τύμπανον, ὁ ἄλλος αὐλεῖ, ὁ τρίτος σαλπίζει, ὁ τέταρτος ἔχει ἄλλο μουσικὸν ὄργανον καὶ οὕτω καθεξῆς· ἀλλὰ διατί ὁ περιττὸς ἐκεῖνος, ὁ ἐφ' ὑψηλοτέρας ἔδρας καθήμενος, ὁ κινῶν τὸ ξυλάριον χωρὶς ν' ἀποτελῆ μουσικὴν, διατί ἐκεῖνος κάθηται ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων;»

Γελάσας ὁ Ποτεμκίνος ἀπήντησε· «Διδάσκαλε! ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος διὰ τοῦ ξυλαρίου διευθύνει τοὺς ἄλλους, καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην λαμβάνει μισθὸν σχεδὸν τόσον, ὅσον πάντες οἱ ἄλλοι ὁμοῦ.»

Ἐθαύμασεν ἀκούσας ταῦτα ὁ διδάσκαλος καὶ ἐμακάριζε τὴν τύχην τοῦ ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας ἔδρας καθήμενου, ὅστις, οὐδὲν ἐργαζόμενος,

ἀλλὰ μόνον τὸ ξυλάριον κινῶν, ἐλάμβανεν ὡς ἀμοιβὴν τσαυτὰ χρήματα.

Ἐν τοσούτῳ ταχύπτερος διέβαινε ὁ χρόνος ὁ δὲ διδάσκαλος διέτριβε πάντοτε παρὰ τῷ μαθητῇ, πάσης εὐφροσύνης ἀπολαύων καὶ οὐδεμίαν φροντίδα οὔτε περὶ τοῦ παρόντος οὔτε περὶ τοῦ μέλλοντος ἔχων, ἐπειδὴ ὁ Ποτεμκίνος εἶχε προσκαλέσει τὸν γέροντα νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν οὐδέποτε.

Ἄλλ' ὁ γέρον, κατ' ἀρχὰς εὐθυμὸς ὢν, ἐφαινετο ἐποχὴν τινα σκεπτικώτερος ἢ ἄλλοτε. Ὁ Ποτεμκίνος παρατηρήσας τοῦτο, ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τοῦ αἰτίου, ὁ δὲ γέρον προθύμως ἀπήντησε· «Καλῶς μὲ ἠρώτησες, τέκνον μου. Πρὸ πολλοῦ ἤθελα νὰ σοὶ λαλήσω, ἤθελα νὰ σὲ παρακαλέσω καὶ ἰδοὺ ἡ ἐρώτησίς σου μοῦ δίδει κατὰλληλον εὐκαιρίαν.»—«Ὀμίλησον, ὀμίλησον,» ἀπήντησεν ὁ Ποτεμκίνος, ὁ δὲ γέρον διδάσκαλος εἶπε·

«Ἡ εὐγενεῖα σου, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ καὶ νὰ προστατεύῃ, φέρεται πρὸς ἐμὲ τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἐνόσω ζῶ καὶ ἀναπνέω θά κυριεύωμαι ὑπὸ τῆς μεγίστης καὶ ζωηροτάτης εὐγνωμοσύνης. Οὐδέποτε ὠνευρεῖσθην τοιοῦτον παλάτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατοικῶ καὶ ἐγὼ μετὰ τῶν διασημοτάτων ἀνδρῶν τῆς αὐτοκρατορίας, οὐδέποτε ἐφαντάσθην τοιαύτας πολυτελεῖς εὐωχίας καὶ συμπόσια, οἷων καθεκάστην ἀπολαύω, καθήμενος παρὰ τὴν αὐτὴν μετὰ σοῦ τράπεζαν. Ἐγγήρασα ὀδεύων μέχρι τοῦδε καὶ ὀδοιπορῶν πεζός, ἤδη δὲ ὀχοῦμαι ἐπὶ τῆς ἀμάξης σου παρὰ σοὶ καθήμενος. Ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ εἶπω; ὁ ἀνθρώπος, τοῦλάχιστον ἐγὼ, ἔχω καὶ φιλοτιμίαν. Ἐως χθὲς εἰς τὸ χωρίον μου ἔζων μὲν πτωχικῶς, ἀλλ' ἔζων ἐκ τῶν κόπων μου· ἐδῶ ζῶ αὐτοκρατορικῶς, ἀλλ' αἰσθάνομαι τι ἐν τῇ καρδίᾳ, τὸ ὁποῖον μ' ἐλέγχει, ὅτι κάθημαι ἀργός, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔχουσιν ἐργασίαν.»

«Καὶ τί νὰ γείνη λοιπόν;» ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Ποτεμκίνος. «Τί νὰ γείνη; Νὰ μοὶ εὖρης ἐργασίαν τινά, ὥστε ν' ἀναπαύω τὴν φιλοτιμίαν μου· ἐργασίαν, ὥστε νὰ συναισθάνωμαι, ὅτι ἐκ τῶν ὅσα κατέχω μέρος τοῦλάχιστον ἀπέκτησα ἐγὼ, καὶ δὲν εἶναι τῆς ἀγάπης σου δωρήματα.»

«Ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτο; ἀντεῖπεν ὁ Ποτεμκίνος· σὺ πρεσβύτης ἤδη ὢν, ἔχεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως καὶ ἡσυχίας. Μένε ὡς τὸ πρῖν, τρῶγε, πίνε, διασκέδαζε καὶ ἀμεριμνεί. Σοὶ ὑπεσχέθην νὰ φροντίσω περὶ σοῦ ἐνόσω ζῆς, τὴν δὲ ὑπόσχασίν μου ἐπαναλαμβάνω καὶ τώρα.»

«Σοὶ εὐχαριστῶ, σοὶ εὐχαριστῶ ἐγκαρδίας, ἀπήντησεν ὁ γέρον· ἀλλ' ἂν πραγματικῶς θέλῃς νὰ μ' εὐχαριστήσης σὲ παρακαλῶ νὰ ἐνδώσης εἰς τὸ αἰτούμενον. Σὺ μέγα δυνάμενος εἰς τὰ ἀνάκτορα, εἰς τὰ ὑπουργεῖα, ἀπανταχοῦ, διὰ μιᾶς λέξεως. . .»

«Καὶ τίνα θέσιν αἰτῆς; δῖέκοψεν αὐτὸν ὁ